

SCOSAAR
INSTITUTUL DE STUDII SUD-EST EUROPENE

TEZĂ DE DOCTORAT

MANUSCRISELE GRECEȘTI DIN SECOLELE XVI-XIX DIN
COLECȚIA BIBLIOTECII ACADEMIEI ROMÂNE

Conducător științific: Dr. habil. Lia CHISACOF

Doctorand:
Ion-Andrei Țârlescu

REZUMAT

Teza de doctorat pregătită în cadrul și cu o bursă SCOSAAR „Manuscrisele grecești din secolele XVI-XIX din colecția Bibliotecii Academiei Române” ce va fi prezentată pe data de 30 oct.2020 în cadrul Institutului de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române de dl. Andrei Țârlescu pentru obținerea titlului de doctor în istorie este un studiu monografic al fondului de manuscrise grecești ale Academiei Române conceput totodată ca un viitor instrument de lucru.

Manuscrisele grecești din perioada cercetată sunt în număr aproximativ de 600, însă legătura organică a acestora cu restul colecției a impus verificarea aproape a întregii colecții. Din fondul manuscris grecesc al B.A.R. de 1576 de piese, candidatul a aprofundat conținutul a 1.400 de manuscrise.

Însumând peste 800 de pagini, teza este structurată în șapte capitole, după cum urmează: Capitolul 1: *Donatorii de manuscrise grecești ale Bibliotecii Academiei Române* la acesta fiind anexată lista bibliotecilor ordonată cronologic; Capitolul 2: *Copiști de manuscrise grecești* cu o anexă în care sunt prezentați cronologic autorii și copiiștii identificați; Capitolul 3: *Tipologia manuscriselor* cu un nou instrument de lucru atașat în care sunt așezate tematic și cronologic manuscrisele; Capitolul 4: *Datări obscure și implicite*; Capitolul 5: *Însemnări de pe manuscrisele grecești ale Bibliotecii Academiei Române*, de asemenea, cu o anexă cuprinzând toate însemnările găsite în manuscrisele B.A.R., ordonate cronologic; Capitolul 6: *Texte grecești rare din fondul Bibliotecii Academiei Române, unicat în România și în spațiul elen*; Capitolul 7: *Filigranele manuscriselor grecești din secolele XVI – XVIII* cu o anexă c prezintă diverse tipuri de filigrane.

Primul capitol reprezintă o scurtă introspectivă privitoare la relațiile românești cu Muntele Athos și sunt identificate trei căi de pătrundere a manuscriselor grecești în spațiul Dunărean.

Capitolul al doilea se referă la copiiștii și autorii manuscriselor. Au fost identificate 218 de mâini de copiiști și autori de manuscrise din perioada vizată. Poate nu cel mai puțin important este însuși domnitorul Nicolae Mavrocordat de la care se păstrează două manuscrise autografe.

Capitolul 3 al tezei dezbate tipologia manuscriselor. Se observă multitudinea de subiecte ce acoperă practic, aproape toate domeniile culturii intelectuale: filozofie, gramatică, literatură clasică, beletristică pre-modernă, enciclopedii, texte patristice, hagiografice, teologice și de cult, geografie, istorie, matematică, fizică.

În capitolul 4, sunt ridicate o serie de probleme și întrebări cu privire la „Datări obscure și implicite”.

Însemnările de pe manuscrise cărora le este dedicat capitolul 5 se dovedesc a fi la fel de valoroase ca și conținutul în sine și completează istoria unei epoci. Au fost identificate 281 de astfel de însemnări.

În capitolul 6 se face referire pe larg la texte unicate din România și în spațiul grecesc, care se află în fondul B.A.R

Analiza manuscriselor grecești din Biblioteca Academiei Române nu ar fi fost completă dacă nu am fi făcut referire și la hârtia și diferitele tipuri de filigran folosite. Spre exemplificare, în capitolul 7, au fost înserate mai multe facsimile în care apar reproduse diverse tipuri de filigrane.